Lietas Nr. A420191724
A42-00443-25/28
ECLI:LV:ADRJRIT:2025:0514.A420191724.3.S

Administratīvā rajona tiesa

Rīgas tiesu nams

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2025. gada 14. maijā

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Kristīne Kalvāne,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /Persona A/ (*/Persona A/*) pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicēja tiktu iecelta par /Persona B/ aizgādni.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja /Persona A/ (*/Persona A/*) 2023. gada 19. septembrī vērsās Rīgas valstspilsētas pašvaldības bāriņtiesā (turpmāk – bāriņtiesa), lūdzot iecelt viņu par /Persona B/ aizgādni. Ar bāriņtiesas 2024. gada 19. aprīļa lēmumu Nr. 1.3./875 (turpmāk – Lēmums) pieteicēju atteikts iecelt par /Persona B/ aizgādni.

Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[1.1] Trešā persona /Persona C/ spēj turpināt pildīt aizgādņa pienākumus. Trešā persona pilnā mērā realizē aizgādnību, ievērojot /Persona B/ tiesības un intereses, līdz ar to nav konstatējams pamats vēl viena aizgādņa iecelšanai.

[1.2] Starp pieteicēju un trešo personu nav vienprātības par /Persona B/ mantisko interešu nodrošināšanu, pastāv interešu konflikts.

[1.3] Pieteicēja pastāvīgi dzīvo un strādā Vācijas Federatīvajā Republikā, Latvijā uzturas reti. Ievērojot minēto, bāriņtiesa nav guvusi pārliecību, ka pieteicējas iecelšana par aizgādni būtu /Persona B/ interesēs.

[2] Nepiekrītot lēmumam, pieteicēja vērsās ar pieteikumu tiesā. Pieteikumā un pieteikuma papildinājumos norādīts turpmāk minētais.

[2.1] Trešā persona nav veikusi darbības, lai /Persona B/ pieņemtu mātes mantojumu.

[2.2] Trešā persona reti apmeklē /Persona B/.

[2.3] Trešā persona neveic maksājumus par /Persona B/ piederošiem nekustamiem īpašumiem un tos nekopj. Pieteicējai ir aizdomas, ka trešā persona apgādnieka zaudējuma pensiju no 2018. gada neizmanto /Persona B/ interešu īstenošanai, kā arī to neuzkrāj.

[2.4] Trešā persona sava vecuma (76 gadi) un veselības stāvokļa dēļ nespēj nodrošināt aizgādņa pienākumus.

[2.5] Trešā persona nesniedz informāciju pieteicējai par /Persona B/.

[2.6] Tā kā pieteicēja ir /Persona B/ māsa, viņa spēs nodrošināt /Persona B/ labāko aprūpi.

[2.7] Pieteicējai un viņas dzīvesbiedram ir labs mantiskais stāvoklis, ir pieejama dzīvojamā platība Vācijā.

[2.8] Pirms trešās personas iecelšanas par aizgādni, māte 2008. gadā bija pilnvarojusi pieteicēju pārstāvēt /Persona B/. Pieteicēja patstāvīgi, pilnā apmērā un atbilstoši labākajām pilnvarnieka interesēm uz pilnvaras pamata pārstāvēja /Persona B/.

[2.9] No /Persona C/, kurš apmeklē /Persona B/ pansionātā, pieteicēja uzzināja, ka trešā persona maksā par /Persona B/ apkopšanu pansionātā, jo tajā trūkst darbinieku. Minētais apstiprina, ka pansionātam ir grūtības aprūpēt /Persona B/, tādēļ viņas labākajās interesēs ir dzīvot pie pieteicējas.

[2.10] Pieteicējai ir pieredze slimu personu aprūpē, viņa Vācijā ir aprūpējusi smagi slimu vīru.

[3] Trešā persona rakstveida paskaidrojumos par pieteikumu norāda turpmāk minētos argumentus.

[3.1] Trešā persona viena gada laikā ir pieņēmusi mantojumu /Persona B/ vārdā.

[3.2] Trešā persona rūpējas par /Persona B/ nekustamo īpašumu apsaimniekošanu un maksā par komunālajiem pakalpojumiem. Katru gadu bāriņtiesai tiek sniegtas atskaites par /Persona B/ naudas izlietojumu saistībā ar nekustamo īpašumu uzturēšanu.

[3.3] Trešā persona regulāri apciemo /Persona B/ un nodrošina viņu ar visu nepieciešamo. Vairākas reizes gadā /Persona B/ nedēļu dzīvo pie trešās personas, ko apstiprina pansionāta izziņa.

[3.4] Pieteicēja no /Datums D/ ne reizi nav nedz zvanījusi un interesējusies par /Persona B/, nedz apciemojusi viņu.

[3.5] /Persona B/ ir pieradusi dzīvot pansionātā, tur viņa atrodas sev ierastajā vidē un jūtas droši.

[4] Tiesā saņemtajos rakstveida paskaidrojumos bāriņtiesa pieteikumu neatzīst un lūdz noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā norādīto. Atbildētāja papildus norāda turpmāk minēto.

[4.1] Pieteicēja pēc mātes nāves nebija izteikusi vēlmi kļūt par /Persona B/ aizgādni. Tāpat 2018. gadā pieteicēja neiebilda lēmumam, ar kuru par aizgādni tika iecelta trešā persona. Pieteicēja iebildumus par trešo personu izvirzīja tikai 2023. gadā.

[4.2] Trešajai personai ir pietiekama izpratne par /Persona B/ vajadzībām. /Persona B/ ir trešās personas māsas meita, starp viņām ir izveidojušās labas un ciešas attiecības. Trešā persona regulāri apciemo /Persona B/, vasarās ved viņu līdzi uz vasarnīcu. Lietas materiālos nav informācijas par to, ka pieteicēja būtu apmeklējusi /Persona B/ un starp viņām pastāv emocionāla saikne.

[4.3] Ar zvērināta notāra 2019. gada 30. jūlija lēmumu trešajai personai atļauts pieņemt /Persona D/ atstāto mantojumu aizgādībā esošas personas vārdā.

[4.4] /Persona B/ īpašumiem nav apsaimniekošanas un komunālo pakalpojumu parādu, kas liecina par to, ka trešā persona godprātīgi pilda aizgādņa pienākumus. Tā kā trešā persona nav pieļāvusi pārkāpumus, tā var turpināt pildīt aizgādņa pienākumus.

[4.5] Saņemtie pabalsti un pensijas tiek novirzīti pansionātam, aizgādībā esošās personas uzturēšanai.

[4.6] Nav konstatējams, ka trešā persona sava vecuma vai veselības stāvokļa dēļ nevarētu pildīt aizgādņa pienākumus.

[4.7] Lietā nav pierādījumu par to, ka pieteicēja kopš 2018. gada būtu iesaistījusies /Persona B/ aprūpē un uzturēšanā, kas rada bažas par pieteicējas patieso vēlmi rūpēties par māsu.

[4.8] Pieteicēja nav iesniegusi dokumentus, kas apliecinātu to, ka viņa ir interesējusies par māsas aprūpes un apkopšanas nodrošināšanu Vācijā.

[4.9] Ar Lēmumu pieteicējai netiek liegta iespēja iesaistīties māsas aprūpē, sniegt morālu un materiālu atbalstu, sadarbojoties ar aizgādni.

[5] Atsauksmē par bāriņtiesas paskaidrojumiem pieteicēja norāda turpmāk minētos argumentus.

[5.1] Atbildētāja nav izvērtējusi pašreizējo situāciju un atsaucas uz novecojušu informāciju, 2019. gada dzīves apstākļu pārbaudes aktu.

[5.2] Trešā persona no 2020. gada līdz 2022. gadam nav apmeklējusi /Persona B/ pansionātā. /Persona B/ apmeklē /Persona C/. Starp trešās personas dzīvesvietu un pansionātu attālums ir 400 km. Trešajai personai nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, līdz ar to viņa izmanto sabiedrisko transportu, ar kuru ceļš līdz pansionātam aizņem sešas stundas abos virzienos.

[5.3] Līdz iecelšanai par aizgādni 2018. gadā, trešā persona nebija redzējusi /Persona B/.

[5.4] Apgalvojums par to, ka pieteicēja nesazinās ar māsu nav saprātīgs.

[5.5] Apstāklis, ka aizgādne ņem /Persona B/ uz vasarnīcu, neliecina labu par tās aizgādības pienākumu izpildi.

[5.6] Trešā persona nevēlējās pieņemt mantojumu. Pieteicēja ar diviem mazgadīgiem bērniem atbrauca uz Latviju un griezās pie zvērināta notāra. Pieteicēja bija atvedusi trešo personu pie notāra, lai tā noformē nepieciešamos dokumentus, draudot, ka citādi viņa tiks atstādināta no aizgādnes amata.

[5.7] Bāriņtiesa nepamatoti norāda, ka saņemtā pensija un pabalsti tiek pārskaitīti pansionātam.

[5.8] Pieteicēja ar māti bieži ņēma /Persona B/ uz mājām. Starp pieteicēju un /Persona B/ pastāv cieša emocionāla saikne.

[5.9] Trešā persona vairākus gadus nav sniegusi atskaites par naudas līdzekļu izlietojumu.

[5.10] /Persona B/ saņem Krievijas pabalstu par apgādnieka zaudējumu 676 *euro*. Minētā summa ir trīs reizes lielāka par pansionāta pakalpojuma cenu, taču /Persona B/ bankas konta atlikums uz 2024. gada 27. novembri bija 28,22 *euro*. Tas liecina, ka trešā persona izlieto trīs reizes lielāku summu, nekā ir valsts sociālās palīdzības apmērs. Minētais liecina, ka trešā persona negodprātīgi pilda aizgādņa pienākumus.

[6] Trešā persona papildu rakstveida paskaidrojumos norāda, ka pieteicēja vēlas, lai tā rūpētos arī par viņas nekustamajiem īpašumiem, kas neietilpst trešās personas pienākumos. Pieteicēja dod rīkojumus trešajai personai par nekustamo īpašumu pārvaldīšanu, un, kad viņa tiem nepiekrīt, apvaino viņu.

[6.1] Pieteicēja vēlas, lai naudas līdzekļi nevis tiktu novirzīti /Persona B/ vajadzību nodrošināšanai pansionātā, bet uzkrājumu veidošanai.

[6.2] Pirms nāves /Persona B/ māte lūdza trešo personu rūpēties par /Persona B/. /Persona B/ māte ir apglabāta Rēzeknē, viņa vēlējās, lai /Persona B/ kapavieta atrastos viņai blakus, tādēļ trešā persona ir izgatavojusi /Persona B/ kapu pieminekli. Kad /Persona B/ ciemojas pie trešās personas, viņas bija devušās uz /Personas kods A/ mātes kapa vietu.

[6.3] Iespēju robežās trešā persona bija apmeklējusi /Persona B/ arī Rīgā. Braucot uz pansionātu, kurā /Persona B/ dzīvo no 1983. gada, trešā persona atved nepieciešamās lietas, čeki par daudzajiem pirkumiem nav saglabājušies.

[6.4] Ņemot vērā, ka pieteicējai ir divi mazgadīgi bērni, kā arī /Persona B/ veselības stāvokli, Vācijā, visticamāk, /Persona B/ dzīvos pansionātā. Kaut arī Vācijas pansionātā dzīves apstākļi varētu būt labāki, taču Latvijas pansionātā apstākļi nav tik slikti, lai mainītu aizgādni. /Persona B/ pansionātā ir labi, tādēļ nav nepieciešams to mainīt. Kad /Persona B/ ilgi neatrodas pansionātā, viņa ilgojas pēc cilvēkiem, kas tur dzīvo un savas aprūpētājas, vēlas doties atpakaļ.

[7] Atsauksmē par trešās personas paskaidrojumiem pieteicēja norāda, ka izziņā ir norādīts, ka parādu par komunālajiem pakalpojumiem nav, taču nav norādīta persona, kas tos apmaksā. Tos maksā nevis trešā persona, bet /Persona C/, no kā trešā persona bija paņēmusi rēķinus, lai tos iesniegtu tiesā. /Persona C/ vēlas doties uz savu dzimteni, Baltkrieviju, kurā viņam ir radinieki un dzīvoklis, taču trešā persona lūdz, lai viņš paliek, jo trešā persona dzīvo tālu no pansionāta.

Pieteicējai 2018. gadā bija smaga grūtniecība, bērns piedzima ar veselības problēmām, tādēļ viņa nevarēja atbraukt uz Latviju un kļūt par /Persona B/ aizgādni. Tagad pieteicējas bērni ir veseli un apmeklē skolu. Bez pieteicējas iesaistes /Persona B/ mantojuma lieta netiktu sakārtota. /Persona C/ norādīja, ka /Persona B/ veselības stāvoklis ir pasliktinājies, viņa daudz guļ, cenšas noslēgties, būt vienatnē, līdz ar to viņa redzējums nesakrīt ar trešās personas skatījumu par /Persona B/ stāvokli pansionātā. Pieteicēja strādā vienā no lielākajām tūrisma firmām Vācijā, uz viņu var paļauties.

Motīvu daļa

[8] Lietā ir noskaidrojams, vai pieteicēju ir pamats iecelt par /Persona B/ aizgādni, bet trešo personu atcelt no šī pienākuma izpildes.

[9] Bāriņtiesu likuma 4. panta otrā daļa noteic, ka bāriņtiesa prioritāri nodrošina bērna vai aizgādnībā esošās personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību. Minētā likuma 40. panta pirmās daļas 1. punkts un otrā daļa paredz, ka bāriņtiesa saskaņā ar tiesas nolēmumu par aizgādnības nodibināšanu ieceļ aizgādni personai ar garīga rakstura vai citiem veselības traucējumiem, kurai rīcībspēju ierobežojusi tiesa. Savukārt Civillikuma 355. panta pirmā un otrā daļa paredz, ka aizgādņus pār pilngadīgajiem pēc tiesas sprieduma ieceļ attiecīgā bāriņtiesa, kurai jānoskaidro personas viedoklis par ieceļamo aizgādni, ja vien šī persona spēj to formulēt. Bāriņtiesa par aizgādni var iecelt personas izraudzīto aizgādni, aizgādnībā nododamā laulāto vai kādu no tuvākajiem radiniekiem, turklāt bāriņtiesai jāievēro tās personas pēdējās gribas rīkojums, kura atstājusi viņam mantojumu. Aizgādnībā esošās personas viedoklis jāņem vērā, ja vien tas neapdraud pašas personas labklājību, veselību, dzīvību vai citas intereses. Civillikuma 356. pants noteic, ka aizgādnība pār pilngadīgajiem pakļauta attiecīgiem noteikumiem par aizbildnību pār nepilngadīgajiem, ciktāl šie noteikumi nerunā pretim sekojošiem. Civillikuma 235. pants noteic, ka aizbildnība pār nepilngadīgajiem piekrīt vispirms viņu tuvākajiem radiniekiem, par kuriem uzskatāmi tie, kas, šiem nepilngadīgajiem mirstot, būtu viņu likumiskie mantinieki. Par aizbildņiem bāriņtiesa izrauga no vienādi tuviem radiniekiem piemērotākos, bet, ja tuvākie izrādītos nepiemēroti, tad tālākos.

Tāpat Civillikuma 245. pants noteic, ka aizbildņa pienākums ir sabiedrisks pienākums. Tiesību normas, kas regulē aizgādņa iecelšanu un atcelšanu, ir izdotas ar mērķi aizsargāt personu, kurai ir nepieciešama aizgādnība, kā arī tās laulātā un tuvāko radinieku tiesības; tiesību normas, kas regulē aizgādnības tiesiskās attiecības, nav pieņemtas ar mērķi, lai aizsargātu attiecīgu personu interesi kļūt par bāriņtiesas ieceltu aizgādni (*Augstākās tiesas /Datums N/ lēmuma lietā SKA-277/2007 10. punkts*).

[10] Tiesa konstatē, ka trešā persona pilda aizgādņa pienākumus kopš 2018. gada 13. novembra (*lietas 89., 90. lapa*), un bāriņtiesa nav konstatējusi pārkāpumus aizgādņa pienākumu pildīšanā. Kā redzams no pieteicējas pieteikuma un trešās personas izvirzītajiem argumentiem šajā lietā, starp viņām pastāv nesaskaņas saistībā ar /Persona B/ mantas pārvaldību, kā arī pieteicēja uzskata, ka viņa labāk spēs parūpēties par māsu Vācijā, jo šobrīd pansionātā netiek nodrošināta pienācīga /Persona B/ aprūpe.

[11] /Persona B/ aizgādnība ir nodibināta, jo viņa ir smagi slima ar dziļu garīgu atpalicību kopš bērnības un pati nespēj nodrošināt nedz īpašumu pārvaldīšanu, nedz ikdienas pašaprūpi (*lietas 25.–28. lapa*). /Persona B/ šobrīd ir 64 gadi, viņa dzīvo pansionātā kopš 1983. gada 8. janvāra (kopš 23 gadu vecuma), ir 1. grupas invalīde, nerunā, nelasa, neprot rakstīt, emocijas izrāda ar mīmikas palīdzību, nespēj uztvert un saprast ikdienas notikumus (*lietas 54. lapa*).

[12] Kā redzams no pieteicējas iesnieguma bāriņtiesai, viņa ir paskaidrojusi, ka ir piekritusi tam, ka /Persona C/ bez atlīdzības dzīvo pieteicējas un /Persona B/ kopīpašumā un regulāri apmeklē /Persona B/ pansionātā. Pieteicēja trešajai personai pārmet to, ka viņa nav uzkrājusi /Persona B/ pienākošos apgādnieka zaudējuma pabalstu, ko izmaksā Krievijas Federācija. Savukārt trešā persona paskaidro, ka ir šos līdzekļus izlietojusi /Persona B/ uzturēšanai pansionātā, lai nodrošinātu labāku aprūpi un dzīves apstākļus. Tāpat pieteicēja uzskata, ka trešā persona sava vecuma un dzīvesvietas dēļ nespēj pilnvērtīgi īstenot aizgādņa pienākumus.

[13] Novērtējot trešās personas rīcību aizgādņa pienākumu pildīšanā, tiesa konstatē turpmāk minēto.

Trešā persona ir /Persona B/ mātes māsa un viņas attiecības ar /Persona B/ pansionāts ir novērtējis kā labas, norādot, ka /Persona B/ atpazīst aizgādni, redzot viņu izrāda pozitīvas emocijas. Trešā persona regulāri apmeklē /Persona B/, ved cienastus, iet kopā ārā pastaigāties, interesējas par veselības stāvokli, kā arī vasarā bieži ņem pie sevis uz vasarnīcu, sniedz emocionālu un materiālu atbalstu (*lietas 19. un 54. lapa*). Lietā ir trešās personas iesniegtas fotogrāfijas, kurās ir redzams, ka /Persona B/ pavada laiku kopā ar trešo personu ārpus pansionāta (*lietas 200.–201.A lapa*).

No /Organizācija A/ informācijas ir secināms, ka trešās personas aizgādņa pienākumu pildīšanas laikā komunālo maksājumu parādu par trešās personas īpašumu dzīvokli /Adrese A/ un /Adrese B/, nav (*lietas 55., 56. un 139. lapa*). Vienlaikus no trešās personas paskaidrojumiem bāriņtiesai ir secināms, ka par dzīvokļa /Adrese C/, komunālajiem pakalpojumiem maksā /Persona C/, kurš tur dzīvo, bet par pārējiem /Persona B/ īpašumiem (dzīvokļa /Adrese B/ 1/Adrese D/ domājamām daļām un vasarnīcas /Adrese E/ domājamām daļām) aizgādne nesedz nekādus izdevumus (*lietas 57. lapa*). /Persona B/ īpašumiem nav nekustamā īpašuma nodokļa parādu (*lietas 124. un 125. lapa*).

Vienlaikus tiesa konstatē, ka trešā persona ir iesniegusi bāriņtiesai aizgādņa norēķinu par 2018. gadu un 2023. gadu, bet par 2019., 2020., 2021. un 2022. gadu aizgādņa norēķinus bāriņtiesā nav sniegusi. Tāpat aizgādņa norēķinā par 2023. gadu nav norādīts, ka /Persona B/ saņem apgādnieka zaudējuma pensiju no Krievijas Federācijas, kas ir aptuveni 680 *euro* mēnesī (*lietas 109. un 123. lapa*). Kā redzams no /Persona B/ konta pārskata par 2023. un 2024. gadu, kontā regulāri tiek iemaksāta naudas summa aptuveni 680 *euro* no Krievijas Federācijas sociālās nodrošināšanas nodaļas pie Krievijas Vēstniecības, kuru trešā persona tuvākajās dienas no konta izņem skaidrā naudā (*lietas 130.–135. lapa*). Turpmākie šo līdzekļu izlietojuma apstākļi nav zināmi, vien aprobežojoties ar trešās personas paskaidrojumiem, ka tie tiek izlietoti /Persona B/ dzīves apstākļu uzlabošanai pansionātā.

Pansionāts /Organizācija B/, kurā mitinās /Persona B/, sniedza tiesai informāciju, ka /Persona B/ uzturēšanās izdevumus pansionātā sedz valsts, jo viņa atrodas pilnā valsts apgādībā (*lietas 143. lapa*). Saskaņā ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras sniegto informāciju trešā persona nesaņem maksājumus par aizgādnībā esošu personu, bet /Persona B/ piešķirtais valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts tiek ieskaitīts /Organizācija B/ kredītiestādes kontā katru mēnesi līdz 22. datumam (*lietas 149. un 150. lapa*).

[14] Novērtējot iepriekš norādīto, tiesa konstatē, ka trešā persona nav godprātīgi pildījusi aizgādņa pienākumus saistībā ar /Persona B/ mantas pārvaldību.

Civillikuma 300. panta pirmā daļa noteic, ka aizbildnim ik gadus jādod attiecīgajai bāriņtiesai norēķins par savu aizbildņa pārvaldību. Civillikuma 301. panta pirmā daļa paredz, ka gada norēķins iesniedzams bāriņtiesai rakstiski katra gada sākumā ne vēlāk par februāri; tajā jābūt mantas sastāva apzīmējumam un sīkam sarakstam, pieliekot pēc iespējas kvītis tiklab par visiem gada laikā bijušajiem izdevumiem nepilngadīgā labā, kā arī par saņemtajiem ienākumiem un tāpat par ienākumu summām, kas palikušas nesaņemtas. Savukārt 302. pants noteic, ka bāriņtiesa pārbauda aizbildņu norēķinu pareizību gadu pēc gada; konstatējot kļūdas un vispār nepilngadīgā interesēm neizdevīgu aizbildņu darbību, tā pieprasa no viņiem paskaidrojumus un sper attiecīgus soļus.

Vispirms ir jānorāda, ka trešā persona četrus gadus pēc kārtas nav sniegusi bāriņtiesai atskaiti par aizgādņa norēķinu saistībā ar /Persona B/ mantas pārvaldību. Bāriņtiesa šim apstāklim nav pievērsusi pienācīgu vērību. Būtiski ir tas, ka trešā persona ir noklusējusi faktu par to, ka /Persona B/ regulāri saņem sociālos maksājumus no Krievijas Federācijas. Tiesa šādu rīcību uzskata par negodprātīgu aizgādņa rīcību norēķinu pienākuma izpildē. Papildus tam trešā persona katru mēnesi ir izņēmusi no bankas konta visu /Persona B/ pienākošos summu un nav spējusi iesniegt pierādījumus par naudas līdzekļu izlietojumu, kā tas ir paredzēts Civillikuma 301. panta pirmajā daļā. Lai arī pansionāts 2023. gada 27. novembra vēstulē bāriņtiesai ir pieminējis, ka trešā persona sniedz /Persona B/ materiālu atbalstu, nav zināms cik liels tas ir. Līdz ar to nevar uzskatīt, ka trešā persona aizgādņa pienākumus /Persona B/ mantas pārvaldībā pilda godprātīgi.

Tiesa neapšauba to, ka trešā persona apciemo /Persona B/ un ir vedusi viņu pie sevis uz vasarnīcu, lai kopīgi pavadītu tur laiku. Tomēr emocionāls atbalsts aizgādņa pienākumu pildīšanā ir tikai viens no aspektiem, kas aizgādnim būtu jānodrošina. Jānorāda, ka visbūtiskākais aizgādņa pienākums ir rūpēties par aizgādnībā esošas personas mantas pārvaldību, ko šī persona sava veselības stāvokļa dēļ pati nespēj darīt. Tieši tā iemesla dēļ ar tiesas spriedumu /Persona B/ ir noteikts rīcībspējas ierobežojums, tostarp, jomās, kas saistītas ar maksājumu izdarīšanu un saņemšanu, darījumu slēgšanu, rīcību ar mantu un tās pārvaldību.

Tādējādi tiesa atzīst, ka trešā persona ir pieļāvusi būtiskus pārkāpumus /Persona B/ mantas pārvaldībā, kas norāda uz to, ka viņa nav piemērota aizgādņa pienākumu pilnvērtīgai veikšanai.

[15] Pieteicēja ir /Persona B/ tuvākais radinieks – māsa. Pieteicēja ir iesniegusi pierādījumus, ka viņai Vācijā ir stabili ienākumi, darba vieta, nav sodīta par likuma pārkāpumiem, kā arī viņai piemīt iepriekšēja pieredze smagi slima cilvēka kopšanā (*lietas 67., 68., 72.–79., 81., 82., 168.–174., 212.–228. lapa*). Tāpat pieteicējas un /Persona B/ māte bija izsniegusi pieteicējai pilnvaru rīkoties /Persona B/ interešu pārstāvībai (*lietas 43., 44. lapa*). Tātad līdz mātes nāvei un trešās personas iecelšanai par aizgādni, pieteicēja bija tiesīga rīkoties /Persona B/ interesēs, tostarp, kārtot mantiska rakstura darījumus.

Saskaņā ar pansionāta sniegto informāciju, ja /Persona B/ tiek nodrošināta uzraudzība, aprūpe un pārējie uzturēšanās apstākļi, kā arī medicīniskā palīdzība, tad viņa var pārcelties uz dzīvi Vācijas Federatīvajā Republikā (*lietas 146. lapa*).

Ievērojot iepriekš norādīto, tiesai nav šaubu, ka pieteicēja ir vairāk piemērota /Persona B/ aizgādņa pienākumu izpildei, salīdzinot ar trešo personu.

[16] Trešā persona uzskata, ka pieteicēja vēlas kļūt par /Persona B/ aizgādni nekustamo īpašumu un naudas dēļ, jo vēlas nekustamos īpašumus pārdot, bet naudu uzkrāt, nevis tērēt /Persona B/ vajadzību nodrošināšanai. Trešā persona arī norāda, ka naudu, ko ir izņēmusi no bankas konta, ir uzkrājusi skaidrā naudā, bet nav norādījusi cik liela naudas summa tā ir, kā arī nav šo naudas summu uzrādījusi aizgādņa norēķinā bāriņtiesai. Līdz ar to tiesa kritiski vērtē trešās personas argumentus par to, ka pieteicējas nolūki būt par /Persona B/ aizgādni ir savtīgi. Tiesa piešķir ticamību pieteicējas norādītajam, ka sava vecuma un attāluma dēļ trešā persona nespēj pilnvērtīgi pildīt aizgādņa pienākumus. Jānorāda, ka komunālo maksājumu un nodokļa parāda neesība /Persona B/ nekustamajiem īpašumiem neliecina par trešās personas ievērojamu ieguldījumu /Persona B/ mantas pārvaldībā. Lat arī trešā persona ir iesniegusi pierādījumus par to, ka 2024. gadā ir veikusi nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus par /Persona B/ piederošo nekustamo īpašumu (*lietas 199. lapa*), tas kopumā neliecina par to, ka viņa visu aizgādņa pienākumu pildīšanas laiku ir veikusi maksājumus saistībā ar nekustamo īpašumu uzturēšanu un pārvaldību. Trešā persona paskaidrojumos tiesai ir norādījusi, ka komunālos maksājumus par abiem dzīvokļiem un vasarnīcu sedz personas, kuras attiecīgajos nekustamajos īpašumos dzīvo (*lietas 190.–192. lapa*). Jānorāda arī, ka pieteicējas vēlme izīrēt nekustamos īpašumus un gūt no tiem ienākumus ir /Persona B/ interesēs, jo tas vairos viņas mantisko stāvokli. Šobrīd nekustamie īpašumi /Persona B/ ienākumus nenes. Tāpat arī nekustamo īpašumu domājamo daļu atsavināšana var būt /Persona B/ interesēs. Turklāt darījumi ar nekustamo īpašumu jebkurā gadījumā ir veicami ar bāriņtiesas piekrišanu. Tādējādi tiesa trešās personas argumentus, kas ir saistīti ar /Persona B/ īpašumu pārvaldīšanu veidā kā to saskata pieteicēja, uzskata par nepamatotiem.

Vienlaikus trešā persona nav iebildusi tam, ka viņa tiks atcelta no /Persona B/ aizgādņa pienākumu pildīšanas un par aizgādni tiks iecelta pieteicēja. Trešā persona nevēlas būt viens no diviem /Persona B/ aizgādņiem

(*lietas 190.–192. lapa*).

[17] Apkopojot iepriekš norādīto, tiesa uzskata, ka pieteicējas pieteikums ir pamatots un apmierināms. Bāriņtiesai ir uzdodams pienākums iecelt pieteicēju par /Persona B/ aizgādni.

Vienlaikus tiesa uzskata par nepieciešamu norādīt, ka, izpildot tiesas spriedumu, no aizgādņa pienākumu izpildes būtu atceļama trešā persona. Šāds lēmums ir /Persona B/ interesēs, jo starp pieteicēju un trešo personu nav vienprātības /Persona B/ mantas pārvaldībā. Līdz ar to nav pieļaujams, ka /Persona B/ būtu iecelti divi aizgādņi. Turklāt nevar neņemt vērā arī to, ka trešā persona nav godprātīgi pildījusi aizgādņa pienākumus /Persona B/ mantas pārvaldības jautājumos. Tas vien ir patstāvīgs pamats atcelt trešo personu no aizgādņa pienākumu pildīšanas. Tādējādi, noregulējot tiesiskās attiecības /Persona B/ aizgādniecības jautājumā, tiks sasniegts tiesisks un taisnīgs rezultāts, kas atbilst konkrētās lietas faktiskajiem apstākļiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmo daļu, 251. panta sesto daļu, 254. panta pirmo daļu, 290. pantu un 291. panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda

apmierināt /Persona A/ (*/Persona A/*) pieteikumu un uzdot pienākumu Rīgas valstspilsētas pašvaldības bāriņtiesai viena mēneša laikā no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas izdot administratīvo aktu, ar kuru atcelt no /Persona B/ aizgādņa pienākumu pildīšanas /Persona E/ un iecelt par /Persona B/ aizgādni /Persona A/ (*/Persona A/*).

Piespriest no Rīgas valstspilsētas pašvaldības par labu /Persona A/ (*/Persona A/*) samaksāto valsts nodevu 30 (trīsdesmit) *euro*, kas atlīdzināma no Rīgas valstspilsētas pašvaldības bāriņtiesas budžeta līdzekļiem.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese K. Kalvāne